

LIHULA MUINSUSKAITSEALA KAITSEKORRA KOOSTAMISE TÖÖRÜHMA
KOOSOLEKU PROTOKOLL nr 1 11.01.2022

osavõtjad	asutus	telefon	e-mail	kohal
Helle-Triin Hansumäe (HTH)	Muinsuskaitseamet Pärnumaa nõunik töörühma juht	+372 51916225	helle-triin.hansumae@muinsuskaitseamet.ee	+
Eero Heinloo (EH)	Muinsuskaitseamet Arheoloogianõunik	+372 51964752	eero.heinloo@muinsuskaitseamet.ee	+
Anton Pärn (AP)	Arheoloogia spetsialist	+372 5097306	anton.parn@salm.ee	+
Margus Källe (MK)	Lääneranna Vallavalitsus Planeeringute spetsialist	+372 56655521	margus.kalle@laanerannavald.ee	+
Rein Kruusmaa (RK)	Lääneranna Vallavalitsus	+372 5691 8607	Rein.kruusmaa@laanerannavald.ee	+

Koosoleku toimumiskoht: Lääneranna Vallavalitsus, Jaama tn 1, Lihula

Aeg: 12.00-14.00

Juhataja ja protokollija: Helle-Triin Hansumäe

Koosoleku pädevus: töörühm oli pädev otsuseid vastu võtma.

PÄEVAKORD:

1. Lihula muinsuskaitseala kaitsekorra koostamise protsessi ja tegevuskava tutvustus – sh kaitsekorra eesmärgid, ajakava, lähteülesanne ja muinsuskaitseala peamised murekohad.
2. Kaitsekorraks vajaminevad analüüsid ja uuringud

1. Lihula muinsuskaitseala kaitsekorra koostamise protsessi ja tegevuskava tutvustus – sh kaitsekorra eesmärgid, ajakava, lähteülesanne ja muinsuskaitseala peamised murekohad

HTH andis ülevaate kaitsekorra koostamise protsessist ja ajakavast.

Muinsuskaitsealade kaitsekorra koostamise eesmärgid:

- a. Muinsuskaitseala väärtuste parem esile toomine ja hoidmine ning ala eripära senisest selgem ja täpsem defineerimine

- b. Reeglite määramine muinsuskaitseala hoonete ehitamiseks, korrastamiseks ja restaureerimiseks (sõltuvalt hoonest)
- c. Vajadusel arheoloogiliselt tundlike alade määratlemine, kus tuleb enne ulatuslikke kaevetöid teha eeluuringud
- d. Avaliku linnaruumi ilmet kujundavate elementide säilitamise ja rajamise tingimuste välja selgitamine ja määramine
- e. Muinsuskaitseala elanike ja pärandikogukonna kaasamine kaitsekorra koostamisse
- f. Riigipoolsete huvide ja eesmärkide väljaselgitamine kultuuriväärtuste hoidmiseks muinsuskaitsealal

Töörühma ülesanded:

- a. Kaitsekategooriate määramine muinsuskaitseala hoonetele arvestades antud piirkonna eripärasid
- b. Avalike arutelude ettevalmistamine
- c. Kaitsekorra eelnõu ettevalmistamine
- d. Avaliku arutelu käigus laekunud ettepanekutele vastamine

Muinsuskaitsealal olevad hooned tuleb jagada arvestades valminud hoonete inventuuri kaitsekategooriatesse (A, B, C, mälestised jäävad eraldi).

Kategooriate üldised põhimõtted:

A-kaitsekategooria hooned - muinsuskaitseala või selle arengut iseloomustav ja/või silmapaistva mõjuga ehitised (vanuse väärtusega, iseseisva arhitektuurse väärtusega) koos kultuuriväärtuslike detailide ja tarinditega siseruumides

B-kaitsekategooria hooned (miljööd loov) muinsuskaitseala või selle arengut iseloomustav ja/või silmapaistva mõjuga ehitised (vanuse väärtusega, iseseisva arhitektuurse väärtusega)

C-kaitsekategooria hooned – ehitised, mis ei kanna muinsuskaitseala väärtusi (mastaabilt liiga suur või väike, ei järgi vanalinna ehitustraditsiooni, jne)

Lihula muinsuskaitseala kaitsekorra lähteülesanne – peamised murekohad:

- a. Muinsuskaitsealal asuvate majade/korterite omanikele on muinsuskaitseala piirangud ja kaitse eesmärk sageli selgusetud. Samuti jäävad mõningatel juhtudel arusaamatuks muinsuskaitsejate otsused projektide ja planeeringute menetlemisel.
- b. Uushoonete rajamine on piiratud ning uushoonetele esitatavad nõuded on arusaamatud.
- c. Muinsuskaitsealal asuvate majade/korterite omanikele on sageli arusaamatu see, millal tuleb muinsuskaitseala hoonete korrastamisel, restaureerimisel ja ehitamisel kasutada muinsuskaitseala hoidmise seisukohalt olulisi traditsioonilisi materjale ja töövõtteid ning millal on õigustatud tänapäevaste materjalide kasutamine.
- d. Kinnisvara korrastamisega seotud asjaajamine on mõnikord aeganõudev (nt pehkinud voodrilaudade asendamine ning akende või välisuste restaureerimine vajab tegevusluba ja Muinsuskaitseametiga kooskõlastamist).
- e. Kohati on ajalooline hoonestus kehvast seisukorras ja hooviala hooldamata. Korrastamiseks vajalikud remondi- ja hooldustööd on tavapärasest kulukamad, sest

kasutama peab vanadele majadele sobivaid traditsioonilisi viimistlusmaterjale ja töövõtteid.

- f. Muinsuskaitseala nähakse ainult piirangulana, mitte Eesti kontekstis ajalooliselt väärtusliku ja mitmekesise elu- ja ärikeskkonnana, millel on suur arengupotentsiaal.
- g. Ärifunktsiooni iseloom (mastaap, toimimismudel) on viimasel paarikümnel aastal oluliselt muutunud ning muinsuskaitsealal asuvad ärifunktsiooniga ruumid ei pruugi olla uue mudeliga kohandatavad.
- h. Tänapäevase elamismugavuse sobitamine ajaloolise hoonega.
- i. Täpsustamata on muinsuskaitseala seisukohalt oluliste vaatesuundade paiknemine.

2. Kaitsekorraks vajaminevad analüüsid ja uuringud

Kaitsekorra koostamiseks on vaja koostada erinevaid analüüse ja uuringud. Uuringute täpne vajadus lepatakse kokku järgmisel töörühma koosolekul.

1. Kuna Lihula muinsuskaitseala piir tuleneb eelkõige arheoloogiliste väärtuste kaitsmise vajadusest tuleks kaitsekorra koostamise käigus teha piiride täpsustamiseks arheoloogilised uuringud. AP koostab lähteülesande uuringu võimalikest asukohtadest. Eeldatavasti on võimalik uuringud läbi viia paari päeva jooksul. Nii saame muinsuskaitseala piiridele konkreetsemad alused.
2. Ajaloolise kinnistustruktuuri analüüs. Ka kinnistupiir on väärtus, mida kaitsta, kuna see aitab vajadusel ajaloolist linnastruktuuri hoida.
3. Vaadete analüüs
4. Kultuuriväärtusliku haljastuse analüüs

Järgmine töörühma kohtumine toimub **24.01.2022 Lihulas**.